

TELEGRAFUL ROMAN.

Nr. 94. ANUL XIII.

Telegrafulu este de doua ori pe septem-
man: joi'a si Duminic'a. -- Prenume-
ratiunea se face in Sabiu la expeditura
foiei pe afara la c. r. poste, cu bani
gata prin scrisori francate, adresate
catra expeditura. Pretiul prenumeratiu-
nei pentru Sabiu este pe anu 7. fl. v. a.
iar pe o jumtate de anu 3. fl. 50. Pen-
tru celelalte partii ale Transilvaniei si pen-

tru provinciile din Monarchia pe unu anu
8 fl. era pe o jumtate de anu 4 fl. v. a.
Pentru princ. si tieri straine pe anu 12
pe 1/2 anu. 6 fl. v. a.

Inseratele se platescu pentru
ntea ora cu 7. cr. sirulu cu litero
nici, pentru a doua ora cu 5 1/2 cr. si
pentru a treia repetire cu 3 1/2 cr. v. a.

Sabiu, in 28 Nov. (10 Dec.) 1865.

Circulariu indreptatu catra Diocesanii Eparchiei Ca-
ransebesiului

Nr. 235 / 1865.

**Prea onorabilor Parinti Protopresbiteri, onora-
tilor Parinti, Parochi, Administratori parochi-
ali si Capelani din Eparchia de Domnedieu
scutita a Caransebesiului.**

Darul Domnului nostru Iisusu Christosu, dragostea lui Dom-
nedieu Tatalu si impreunarea Santului Duchu sa fia cu voi cu toti.

Maiestatea Sea c. r. apostolica prebonulu nostru Imp-
ratu Franciscu Iosifu I. prin preinalta Sea resolutiune din
27 Septembrie a. c. s'a induratu pregratiosu a orendoi, ca inca
in anulu acest'a sa se adune diet'a tierii in Pest'a, si sa si
incepa lucrările sale in 10 Decembre c. n., seu 28 Novembre
st. v. 1865, pe temeiulu aceleiasi legi, dupa care s'au alesu
deputatii, si la diet'a din 1861.

Pecatu mi se pare a fi de prisosu, ca sa Ve deslusiescu
acesta lege privitoare la alegerile deputatiloru, si sa Ve aratu,
ca care dintre eparchiotii mei din provincia au dreptulu de
a alege si de a fi alesi, pentrucu la diet'a de acum 4 ani, totu
dupa legea acest'a ati urmatu: cu atatu mai mare si mai san-
ta este dator'a ce o simtiu, de a Ve pune la inima chiama-
rea cea inalta, si urmarea patriotica, de care aveti sa fiti in-
sufletiti nu numai Santiele Vostre ci si poporeni Santieloru
Vostre la alegerile dietale ce Ve s'au inainte, pentrucu dela
diet'a acest'a va atarna acum ca nici odata marirea, tari'a,
si unitatea imperatii, consolidarea si inflorirea dulcii nostre
patrii Ungari'a, infratirea si fericirea numerosiloru ei fii.

Insa la aceste nemarginite folose pentru imperatia si pa-
tria numai atunci vomu pute ajunge, deca atatu alegatori catu
si deputatii voru sprijini din tote puterile parintescile do-
rintie si fericitorele nisuintie ale Maiestatii Sele preinduratu-
lui nostru monarchu, si ale inaltului seu guvern.

Deci indreptandu-me catra Santia Vostra, iubitoru pro-
topresbiteri, parochi si capelani, Ve indemn si Ve sfatuiescu
cu totu adinsulu, ca cu ocaziunea alegeriloru, ce se voru face
pentru dieta, sa Ve purtati ca o preotime cu frica lui Dum-
nedieu, inteligenta, plina de credintia, neclatita catra Impera-
tulu si Regele nostru Apostolicu si insufletita de patriotismu
adeveratu si luminatu. Eara pe poporeni Santieloru Vostre
carii au dreptulu de a alege deputati sa i povetiuiti si sfatu-
iti, ca, insufletiti de dragostea, cu care suntemu datori a im-
bratosia pe toti fiii patriei de ori ce semintia si religione; se
alega de deputati la dieta barbati, carii sa conlucre dupa cea
mai curata sciintia si consciintia la realizarea nisuintieloru si
propuneriloru Maiestatii Sele pregratiosulu nostru Monarchu
si Rege Apostolicu, care tintescu numai la fericirea, sustinerea
si inflorirea tierii si ale poporeloru ei; sa alega barbati, cari
suntu pacinici si credinciosi Maiestatii Sele, cari iubescu na-
tiunea nostra, si vreu impacarea si egal'a indreptatire a totu-
roru natiuniloru din patria.

Sa invetiati mai departe pe poporeni nostri alegatori,
ca sa se ferisca ca de focu, de tulburari, certe, balai si totu
feliulu de escese; ca acest'a aru fi dovada, ca Romanii nu
suntu copti pentru vietia constitutionala, apoi este cunoscutu,
ca deputatii alesi prin escese nu se primescu, nu se verifica
de dieta. In urma sa le puneti la inima poporeniloru alega-
tori, ca sa nu se lasa a se mitui, a fi dusi in ratacire, si in-
trebuintiati de unelte ale aceloru omeni de partida, cari, la-
sandu la o parte binele patriei, umbla numai dupa folosulu
loru personalu, si asiá crestini nostri, urmandu convingerei
loru celei binesimtitore, se merca la loculu destinat pentru
alegerea deputatiloru, ca si candu aru merge la biserica.

Prea iubiti mei Protopopi si preoti!

Preotimea nostra romana ortodoxa, alaturea cu preoti-

mea celorlalte religii din dulcea nostra patria Ungari'a, a
fostu totdeun'a patrinsa de patriotismulu celu mai curatu si lu-
minatu; ea n'a perdutu nici odata din vedere inalta ei chiama-
re de a fi aducatore de pace; calcati dar si Santiele Vostre
in urm'a inaintasiloru Vostri. lucrati cu totii din tote puterile,
ca sa se implinesca dorintiele Maiestatii Sele, dela care atarna
bunastarea si fericirea patriei nostre, ca apoi asiá sa putemu fi
noi si toti ceilalti fii ai patriei partasi la binecuvantarile, ce
aduce o vietia constitutionala statornica.

Prelanga care impartasindu-ve binecuvantarea archie-
resca remanu

Alu Multu Onoratu DVostro

Caransebesiu in 3 Octombre 1865.

de totu binele voitoriu

Ioan Popasum p.
Episcopu.

Cuventulu Domnului Dr. Ioann Ratiu,

tinutu in a III. sedintia dietala,
din 20 Novembre 1865.

Inaltu Presidiu! 1848, 1863/4 si 1865, prin acesti
anii credu eu a desemna exactu pusetiunile aceloru trei
partite, care au scrisu deschilinite principii pre standardele lor.

Pecandu aparatori legiloru din 1848 respectiv a art. I
despre uniunea Ardélului cu tier'a unguresca, nu voiescu a
stramuta nici o litera din acelu articolu si pre candu aceia
cari voru, ca diet'a acest'a sa-si continue activitatea s'a cu pri-
vire la tote cele ce s'au intemplatu dela 1848 incóce, pre-
tindu o schimbare radicale in acelu articolu, pe atunci ace-
ia a caroru devisa e 1863/4 nu afla acesta dieta de compe-
tenta si capace de a aduce concluse asupra momentosulu
obiectu ce sta la ordinea dilei. Inainte de a mi dá parerea si
a me alaturá la vreun'a din programele acestoru partite, voiu
mai antaiu a mi face observările mele la párerile si as-
sertiunile exprimate pentru legalitatea articolului I de lege
din 1848.

E dreptu Domniloru, cumca in diet'a din anulu 1848 in
compusetiunea ei cea nedrepta de atunci s'a adusu unu ar-
ticulu de lege despre uniunea Ardélului cu Ungari'a. S'a po-
tutu ore aduce asemenea conclusu, care nimicesce indepen-
dinti'a patriei si periclitéza drepturile natiunali ale majoritatei
locuitoriloru tierii? A potutu decide asiá dicendu clas'a
privilegiata asupra unui millionu si trei sute de mii Romani,
cari in acea dieta n'au fostu representati?

Compunerea dietei intr'unu statu constitutionalu trebuie
sa coresponda toturoru intereselor locuitoriloru patriei, iar
legile, care le aduce diet'a tierii trebuie sa fia efluxulu dorin-
tielor de nu alu totalitatii, celu putinu a majoritatiei locuitor-
iloru tierii; se pote ore afirmá acest'a despre art. I din 1848?

Nu, Domniloru, nu se pote, pentrucu dorinti'a seculara a
natiunei romane din Transilvania de a fi suscepta in siste-
m'a politico-natiunala, prin urmare de a fi representata in
dieta ca factoru politicu nu s'a potutu realizá nici in 1848.
Asiá Romaniloru nu le a remasu alt'a decatu a-si face conclu-
sele se si ale comunica dietei, ceea ce s'a si intemplatu du-
pace acelea s'au statoritu intr'o adunare de 40,000 suflete.
Cererea indreptata catra dieta in punctulu 16 contine: ca na-
tiunile conlocitore se nu ia la desbatere caus'a uniunei, pa-
na candu nu voru primi pe natiunea romana in sistem'a po-
litico-natiunala si pana candu natiunea romana nu va fi repre-
sentata dupa cuviintia in diet'a tierii! Acesta drepta cerere
si pretensiune a Romaniloru nu s'a implinita si asiá ei au re-
masu pe langa protestulu cuprinsu in acelu punctu indrep-
tatu in contra uniunei.

Dela 1848 incóce cu tote ocaziunile Romanii s'au de-
chiaratu pe fatia asupra acelu art. de lege, s'au dechiaratu in
contra uniunei decise in 1848. Asiá dar, Domniloru, nu e-

ste adevăratu cumca uniunea aru fi fostu o dorinția generală a țerei; nu este adevăratu, cumca conclusulu uniunii din 1848 aru fi fostu eflusulu dorințelor locuitorilor țerei. Dar sa vedemu mai departe, cum s'a consideratu acea uniune din partea coronei dela 1848 în cōce. Ceea ce s'a intemplantu în cei 12 ani ai absolutismului nu voiu a atinge, cu tōte ca și în acești ani de tristă memoria uniunea nu s'a consideratu de legală; Transilvani'a n'a venitū în legatură mai strinsă cu Ungari'a, decâtu cum fu mai înainte.

În rescriptulu din 21 Aprilē 1861 îndreptatu cātra diet'a din Pest'a, corōn'a însasi recunōsce, cumca uniunea conchisă fără liber'a învoire a Romānilorū și a Sasilorū nu s'a înființiatu nici odată cu putere deplină de lege și îndată după publicare conclusulu unilateralē s'a desființiatu, totu corōn'a recunōsce, cumca acēstă uniune, până nu se voru asigurā drepturile naționale ale popōrelorū nemagiare, până atunci nici ca se pōte înființā.

Acēstă dechiarare s'a repetitū din partea coronei și în rescriptulu cātra diet'a din Sabiu și deca conchiamarea dietei ardelenē pe 4 Nov. 1861 n'a respicatu destulu, cumca faptele întemplate dela 48 încōce suntu totu atatea negāri ale uniunii, apoi tōtă îndoiel'a, care a mai potutu sustā în privințā acēst'a a trebuitu sa dispară cu conchiamarea dietei din Sabiu și cu sancțiunarea legilorū aduse de dens'a.

Din aceste cauze, credu, cumca art. I despre uniune nu are cerințele unei legi perfecte, credu, cumca deca locuitorii Ardélului nu potū scapā de pertractarea acestui obiectu, deca parerile exprimate de 18 ani în obiectulu acestă, din partea majorității locuitorilorū acestei patrie nu suntu de ajunsu pentru că sa se pună acestu obiectu la o parte pentru tot-de-un'a, atunci trebuie sa se ia la reviziune formale și radicale, pentruca chiaru în întielesulu rescriptului din 1-a Sept. 1865 sa presupunē, ca acelu articulu este mōncu, este imperfectu.

După parerea mea reviziunea articolului acestui'a nu se pōte face în diet'a presentă, pentruca acēst'a este chiamată pe bas'a artic. XI din 1791, care articulu nu este întemeiatu pe egalitatea de drepturi și care pe națiunea romānă, de-si s'a susceputu în sistem'a politico-naționalē în diet'a din 1863, o ignorēza; chiaru legile din an. 1848, pe care eu nu le recunoscū de valide, chiaru și acele, au statoritū și primitu în sine principiulu egalei îndreptātiri pentru tōte naționalitățile și confesiunile fără deosebire de nascere și totusi vedemu, ca diet'a de acum s'a compusū eschisivu pe bazele privilegiate de înainte de 1848 și de aci au urmatū, cumca în componerea ei Romānii peste unu milionu abiā au 13 deputati pe candu Ungurii și Secui 539 de mii numera fatia cu ei 194 membrii dietali. — Momentuositatea obiectului pretinde dar o astfelu de componere a dietei, încātu se corespundă toturorū intereselorū și toturorū cerințelorū locuitorilorū acestei patrie, că legile care le va aduce acea reprezentantia sa aiba în sine acea putere morale, care sa le asigurezō totudeun'a dară și o viațā mai duratōre.

O componere a dietei precum este cea de astadi mie mi s'a parutū în an d. 1865 cu totulu cu nepotintia și în privințā acēst'a amu fostu asigurati chiaru prin cuvintele din rescriptu din 15 Iuniu 1863, îndreptatu cātra diet'a din Sabiu, unde între altele se dice:

„Insa pre lângă multe altele încă, anume acea parte a constituțiunei avitice a marelui principatu Transilvani'a care privesce la componerea dietei, s'a schimbatu în urm'a stergerei stării esenționale și în urm'a statoririi egalității de dătorintie și drepturi civili pentru tōte clasele locuitorilorū țerei, asiā de esențialu, cātu o dietă conchiamată pe bas'a art. XI. din anulū 1790/1 prin care aru fi eschisă cea mai mare parte a poporului dela exercitarea drepturilorū politice în contr'a intereselorū adevărate ale țerei nu s'aru privi că o atare adevărată reprezentatiune a poporatiunei întregi din țiera fără deschilnire de nascere, stare, naționalitate și religiune, care posedă autoritatea morale ne aparatu debuincioasă, ca atātu trebile din lăuntru ale Transilvaniei sa le deslege spre multamirrea toturorū naționilorū într'aceea locuitorē, cātu și în privințā relațiunilorū publice drepturistice ale acelu'i cātra intrēg'a monarhia, se aduca la îndeplinire intențiunea nōstră de parinte alu țerei de repetite ori respicată.“ Chiaru și în acestu rescriptu este recunoscutu, cumca după stergerea stării esenționale, după radicare robotelorū, după intruducerea egalității de drepturi o componere a dietei pe bas'a art. XI din 1791 nu mai este cu potintia.

Nefiindu dară conchiamată diet'a după aceste principie recunoscute de salutarie și din partea coronei, nepotendu fi conclusele ei eflusulu celu adevăratu alu dorințelorū majorității locuitorilorū, me alaturu la motiunea făcută de Esc. Sea D. Baronu, de Siagun'a.

Dela diet'a transilvaniană.

Clusiu 24 Noemvre. Luui în 22 Noemvre s'a tinutu a patr'a ședințā. După cetirea protocolului în trei limbi, ceea ce s'a observatu în tōte ședințele și după unele îndreptāri la protocolu și unele afaceri de verificatiuni, ședințele în fine arata pentru delaturarea îndoielilorū unu esemplariu originalu de legea uniunii sancțiunatu și subscrisu de Maiest. Sea Ferdinandu V.

După acēst'a se deschide discusiunea carea tinu dela 10¹/₂ până cātra 2³/₄ ore după amēdi. Oratorii fuseră: Gal Ianos, bar. Kemény Domokos, Metropolitulu Siulutiu, carele au spriginutu în cuventu lungu motiunea Metropolitului Siagun'a, Manager, Miko Mich, Simon Alesiu.

Marti în ședințā a cincea au cuventatu: Conte Gabr. Betlenu sen. Gregoriu de Székely și Alex. Dozs'a. Metropolitulu Siagun'a ia cuventulu contra atacurilorū lui Kemény; Bar. Josika pentru scurtarea pertractārilorū; Ioann Balomiri sprigenesce motiunea Metropolitului Siagun'a și Greg. Thuri pe a lui Zeicu.

Mercuri se tinu a șies'a ședințā în carea provōca ședințulu pre membrii dietei a nu se slobozi în cuventāri asiā lungi; iar cont. Ioann Betlenu propune, că acei dōmni cari voru sa vorbēscă pentru motiunea lui Zeicu sa renuncie la cuventu ceea ce se și întemplă. Dintre Sasi încă renuncia la cuventu: Lassel, Gull, Schneider și bar. Bedeus; vorbesce Mauritiu Conrad pentru Boemches. Dintre Romāni renuncia la cuventu: Florianu și Muresianu.

Pentru motiunea lui Zeicu mai rostescă Kalnokyi; Rannicher combatē legalitatea art. de uniune, cārui în esemplarele tiparite i lipsesce subcrierea M. S.; lu sprigenesce Gull și Mich. Binder.

Demetriu Mog'a, Aless. Bohatielu și N. Gaietanu sprigenesce motiunea Metropolitului Siagun'a. Hosszu citeșce în limb'a romānă condițiunile cari doresce sa între în adresa.

Zeicu încheia primindu și amendementulu lui Boemches.

La votare remanu în minoritate motiunile Metropolitului Siagun'a și Rannicher, iară alu lui Zeicu cu adausul de Boemches se radică la concludu. Romānii și majoritatea Sasilorū insinua voturi separate. (În nrulu victoriu mai pe largu după alta corespundintia care ne sōsī deodată cu încheerea foiei. Red.)

Dietele transilvaniane.

Dualismulu din dietele aceste, despre care amintiramū în nrulu nostru trecutū se desvōltă totu mai tare. Nemții combatu cu o energie extraordinaria, impenată de surcasmii cei mai ageri, sistarea constituțiunei imperiale, pecandu Slavii o a robă. Ce e mai interesantū e, ca cestiunea Ungariei încă devine din candu în candu pe tapetu. Și apoi trebuie sa șcimū ca totu acești maestri în oratoria suntu acei'a, cari pledau din tōte puterile pentru împacarea cu Ungari'a.

Cum suntu astadi de încantati Ungurii de binefacatoriilorū lorū politici și cum dorescū Nemții transilvaniani împacarea cu Ungari'a putemū vedea din cele ce vomū estrage din Pesti Napló, carele reflectēza la cuventarea amicului celu mai mare alu cestiunei unguresci de óresandu din Senatululu imperialu, — la cuventarea lui Kaiserfeld. Kaiserfeld se întielege, ca apara și densulu că ceilalti colegi constituționali ai sei constituțiunea din 26 Fauru 1861. Fatia cu acēst'a Pesti Napló dice:

Cuventārilorū lui Kaiserfeld și soci nu au interesu pentru unguri, pe cātu ele nu cuprindu în sine ce-va nou și pe cātu nu continu ce-va, ce Ungurii din punctulu de vedere alu dreptului de statu ungurescu, aru fi combatutu de sute de ori. Mai departe însă acusa Napló pe Nemti, ca ei până candu nu le-au pusu regimulu fluer'a în gura au tacutu în Reichsratu și n'au pomenitū nimic'a de împacare, și cu tōte acestea ei (Ungurii) le-au recunoscutu meritulu. Se plānge asupr'a întōrcerei Nemtilorū de acum. Noi crediurāmu dice Napló ca transilvanianii voru vedē ca împacarea cu Ungari'a nu împedecă constituționalismulu, ci lu înaintēza, pecandu constituțiunea din Fauru nu sufere lângă sine drepturile unguresci și asiā împacarea aru fi amanată pe timpuri îndepartate, candu aru capatā Nemții aceea ce ceru acum. Nemții dicu acum, ca Nemții și nu centralistii și radica vocea pen'ru constituțiunea din Fauru, ce totu un'a este și ca din acēst'a se vede, ca Nemții voru să domnēscă preste celelalte popōre ale Austriei. Venindu vorb'a despre concessiuni, respinge Napló din tōte puterile modalitatea acelor'a. „Sa fia senatululu imperialu mai largu puterea, carea sa prescrie legile și sa ne propună concessiunile? acēst'a nu aru fi împacare ci contrariulu dela acēst'a; pentruca chiaru și gustulu de poruncitori'a fatia cu Ungari'a nu pōte sa subsiste. Transilvanianii, candu au să fia drepti cātra contractele bilaterale ale Ungariei prin faptele și nu prin cuvinte, arata ca suntu capaci de ori-ce sofisma, prin care sa-si pastreze dominarea factica de-si nedreptă, care o au ereditu din grati'a bar. Bach și carea credeau ca prin grati'a lui Schmerling voru putē sa o exerciteze sub alta forma.“

Brasiovu 24 Novembre. Domnule Redactoru! Mi iau voia ati impartasi unu curiosum, si adeca, conducatorii causei nostre nationale din Brasiovu vedindu, ca barbatii nostri dela dieta din Clusiu nu suntu inchinatori orbi ai pareriloru Dloru, se opintescu, ca in totu chipulu sa sustina oraculele loru; de aceea au compusu o depesia telegrafica catra unu deputatu romanu dela dieta, care cuprinde cam urmatoarele: „Dupa cum se sciresce a-ti carnit'o. Consternatiune pentru traganare. Dupa despretiure umilitore participati. Desonestare eterna. Abdicere de dreptu. Celu putinu deputatii sa repasiésca.“

Insa candu era, ca depesia acést'a sa se predé spre a fi espedita, eata ca sosesece o epistola din Clusiu dela unu deputatu romanu bravu de ai nostri, carele de mai multe ori au documentatu independintia in convingerile sale politice fatia cu diplomatii nostri de aci, si ce sa vedi? o consternare, si in urm'a ei repasire dela telegrafare, adeca si-au perdu'u gustulu de intrigare, caci in epistola s'au disu curatu si limpede: ca Archiereii si toti deputatii si regalistii romani suntu uniti si solidari intr'aceea: ca in dieta sa apere caus'a nationala. Déca me intrebi Dle Redactoru! ca ce au vrutu acesti diplomati din Brasiovu? atunci eata deslusirea. Ei au vrutu, precum documentéza conceptulu depesiei loru telegrafice, ca baratii romani sa nu intre in dieta; sa faca protestu si sa mérga acasa; cu unu cuventu: ca poporulu nostru sa nu aléga, séu déca aru fi alesu poporulu nde-va, deputatulu sa si depuna mandatulu.“ Vedi Domnulu meu! cuprinsulu acelu minunatu oraclu din Brasiovu! Au datu in sa bunulu Domnedieu, de precum in tier'a intréga, asiá si la Brasiovu putini partisani are acelu oraclu. Sciu de siguru, ca oraculistii acesti'a brasioveni au scrisu mai nainte cu cate-va septemâni la Naseudu, ca sa nu aléga, si sa nu mérga la dieta, dar li s'au respunsu negativu, precum se vede acum in insasi fapta, caci si bravulu Capitanu supremu Bohatielu, si doi bravi romani Muresianu si Florianu suntu la dieta, si apera caus'a nationala cu frunte deschisa, — ear diplomatii nostri tinu inveliatu in casina, prin care se silescu a rectificá diplomatia loru cea minunata, si cu unele frase neghióbe, precum este si acea alusiune din Gazet'a Transilvaniei, unde se dice: ca unu romanu are de cugetu sa defende caus'a nationala in dieta, cu astfelu de voce sonora incátu sa se auda si in catacombele Romei; pentru ca Romanulu acel'a au scrisu la Brasiovu: ca la dieta va apará caus'a drépta a natiunei astfelu, ca sa lu auda Europ'a intréga.

Aradu. Diuarele vieneze au depesie telegrafice de aci despre decursulu alegeriloru la dieta. Fiinduca au interesu deosebitu pentru noi le impartasimu pâna vomu aflá pe alta cale, dupa cum le aflámu acolo.

In Kisjenö e alesu cu aclamatiuni: Br. Simonyi; in Szt. Ann'a: Varg'a; Ungurii si Nemtii s'au abtinutu dela votare; in Vilagos: Antoniu Mocioni; in Radn'a: Dessanu Popovicu; in Pecic'a: Secretariulu de curte Ioanescu; toti Nemtii si cei mai multi Unguri s'au abtinutu dela votare; in Butinu: Sigismundu Popovicu. In tóte cercurile de alegere s'a datu din partea Ungurilor proteste.

Banatu in 16 Novembre 1865. Impresiunea imbucuratore, ce au suprinsu pre poporulu Romanu din Protopopiatulu Hassiasului, cu ocasiunea mergerei Ilustritatei Sele Domnului Episcopu alu Aradului Procopiu Ivacicovicu la Caransebesiu; — me punu in pusetiune prea placuta, a descrie publiculu nostru si grandios'a intempinare ce s'au facutu Ilustr. Sele din partea preotimii si poporulu din tractulu susu amintitu si anume dela comun'a Siustr'a pâna la Lugosiu precum urméza:

Prea Onoratulu Domnu Protopresbiteru alu Hasiasiulu Constantinu Gruiciu repede intielegandu de venirea bunulu Archipastoriu, de-si érá fórté morbosu, totusi prin o epistola privata in 27 Octobré a. c. pre la 11 óre dimineti'a inscintia pre prea O. D. vicariu Protopresbiterescu Georgiu Petrovicu din Budintiu, ca in numele prea on. DSele sa faca cunoscutu preotiloru si antistiloru comunali, din comunele Budintiu, Ictaru, Topolovetiu si Siustr'a de venirea Ilustr. Sele si sa iese intru intempinare; — si D. Vicariu in numele D. Protopresbiteru, sa fia in fruntea poporulu la marginea Protopresbiteratulu, adeca in comun'a Siustr'a. Aci dara acceptandu la casa comunala D. Vicariu, preotulu din locu, Invatiatoriulu cu prunci si multime de poporu, eata ca pe la cincii óre sér'a, in 27 Oct. a. c. au si sositu Ilustr. Sea fiindu totudeodata intempinat cu „sa traiésca“, si pogorendu-se din careta lu intempina D. Vicariu cu o cuventare scurta cam in tipulu urmatoriu:

Ilustrissime si inaltu prea Sántite Domnule Episcópe, Domnule nóue prea gratiósé! Protopresbiteratulu Hasiasiulu, avendu astadi aceea rara onóre, de a primi in sinulu seu, prim'a óra pre Archiereulu si Episcopulu seu, vine prin mine Namesniculu protopopescu si cu fratii preotii la marginea Protopresbiteratulu seu, a-Ti rostí cu totu respectulu cuventulu de „bine ai venit“ postindu-Ti din adenculu inimei, cá Ddieu sa Te tina ani multi si fericitu, pâna la cele mai adenci betranetie, cá sa poti conlucrá pentru inflorirea si buna starea maicei nostre biserici gr. or. si a toturoru fiiloru sufletesci incredintiati Archipastoriei Vóstre. — Lánga care dícu sa traiésce Ilustrissime!

Urmandu dupa acést'a intreitu „sa traiésca“, si desiertandu-se câte-va puscaturi de tréscuri rostí Ilustr. Sea o cuventare cores-

pundiatore multiamindu poporulu pentru aratat'a amore cátra Archipastoriulu loru. Dupa acést'a suindu-se Ilustr. Sea in careta, invitá lánga sine alaturea, pre prea O. D. Vicariu, mergendu petrecutu de caláreti, pâna la comun'a Topolovetiu; — unde acceptau ambii preoti imbracati in ornatele bisericesci, Invatiatoriulu cu prunci si multime din poporu, cari cu toti esclamau, — „sa traiésca Mari'a Sea“ Deci pogorendu-se Ilustr. Sea cu insotitulu din careta, tñu o cuventare scurta si petrundiatore. Apoi pre lánga resunetulu de „sa traiésca“ si desiertarea tréscurilor, petrecutu de caláreti se indepartá pâna la hotarulu Ictarului si Budintiulu unde preoti din ambe comunele imbracati in ornatele bisericesci, Invatiatori si scolarii, si standardele bisericesci cu multime din poporu, steteau in ordine in drumulu mare, cu focuri si pâna la 30 de faele, acceptandu venirea mirelui bisericescu, carele dupa 7 óre sér'a sosindu si pogorendu-se din careta, fu intempinat de D. Vicariu cu o cuventare prin carea au aretatu bucuria acestoru dóue comunitáti, pentru primirea l-iului Episcopu Romanu agu banatieniloru. Asiá strigandu poporulu „sa traiésca“ si cantandu „intru multi ani“, rostí si Ilustr. Sea o cuventare, mangaindu si indulcindu anim'a fie-cáruí auditoriu; si in fine promitindu-le, ca pentru insu-fletirea loru ce au arelat'o, acceptandu pâna la atát'a tempu de nópte spre bucuria loru, dar si spre multiamirea Ilustr. Sele, la re'nórcerea dela Caransebesiu va cercetá tóte bisericele acestoru comunitáti; si asiá totu de D. Vicariu insotitu intreprinse caletoria pâna la Belintiu petrecutu fiindu de 16 caláreti din Budintiu si Ictaru, cari erau imbracati in vesminte serbatoresci, totdeodata cantau cantári nationale „Descéptate Romane“, „Hai sa dámu mâna cu mâna“ si colind'a „Imperatulu nostru celu bunu.“ Iara 4 caláreti din caus'a noptii erau reunditi a merge pre lánga careta. Si asiá petrecura pre Ilustr. Sea, pâna in curtea prea On. Protopresbiteru. — Mai departo de-si me temu ca voiu vatemá modesti'a prea On. D. protopresbiteru, totusi nu potu retacea, bravur'a prea Onoratu DSele ce au reportat'o la acést'a festivitate; caci de-si érá fórté morbosu totusi sentimintele de bucuria ce le-au avutu pentru cercetarea Ilustr. Sele l'au facutu a-si reculege porterile, arangendu din poporulu belintianu din drumulu mare pâna in curte, dóue sífuri de ómeni, cari toti aveau câte o lumina aprinsa in mâna, fiindu in fruntea loru On. D. Prot. cu Dnii preoti locali, intempinandu pre Ilustr. Sea cu aclamári de bucuria si desiertári de tréscuri. In fine asiediendu-se Ilustr. Sea in curtirulu destinatulu pentru buna primire, caláretii cu preotii impreuna pasindu la sarutarea mânei, primira binecuventare dela Ilustr. Sea, si apoi cu cuventulu de nópte buna se departara fiesce care la ale sele.

Máne dí dimineti'a adeca Joi in 28 Oct. a. c. inainte de a intreprinde Ilustr. Sea caletoria cátra Caransebesiu, insotitu de D. Prot. au cercetatu Biserice'a Belintiulu, fiindu acolo bine primitu de preoti imbracati in vesminte bisericesci, de Invatiatoriulu Hatiegu cu scolarii sei si mai multi din locuitori mici si mari. Unulu dintre scolarii spusé o oratia Ilustr. Sele, si dupa acést'a intrandu in biserica s'au tinutu de preoti servitiulu Utreniei, rostindu apoi Ilustr. Sea o cuventare in biserica s'au re'torsu la casa D. Protopresbiteru; de unde apoi cu caláreti si mai multe persóne onorabile cu trasore din Belintiu au intreprinsu caletoria respectiva, aflandu inca la hotarulu Belintiulu pre preotulu din Gruinu in cea mai frumoasa ordine cu caláreti si mai multi adunati, cari se impreunara cu belintienii si petrecura pre Ilustr. Sea pâna la Lugosiu la biserice'a gr. or. fiindu aci bine primitu cu o cuventare rostita de pré On. D. Protop. alu Lugosiu; rostindu dupa acést'a si Il. Sea o cuventare in biserica, mersera cu toti la casa D. Prot. unde apoi au ramasu Ilustr. Sea si peste nópte.

In 3 Noemvre a. c. re'tornandu Ilustr. Sea din Caransebesiu au fostu pe séra in Belintiu la pré On. D. Prot. de unde dimineti'a in 4 Noemvre continuandu caletoria cátra Timisórá, se despárti solenelu de pré On. D. Prot. insotitu in careta earasi de D. Vicariu Georgiu Petrovicu, si continuandu caletoria dupa promisiunea mai susu mentionata au cercetatu bisericele, din Chiseteu, Budintiu, Ictaru, Topolovetiu si Siustr'a, fiindu in tóte comunitáti cu cea mai mare festivitate primitu si adeca subsunetulu campaneloru cá vestea venirei Archiereulu, preotii imbracati, Invatiatori cu scolarii, cu standardele bisericesci, dintre care n'au lipsitu si nationale. Ilustr. Sea inca in fia-care biserica au tinutu câte o cuventare, care nici candu nu se va sterge din anim'a ori-cáruí auditoriu. — Si asiá pre lánga cantári nationale si de „sa traiésca“ Ilustr. Sea fu petrecutu de caláreti si mai multi preoti din comuna in comuna pâna in Orasieulu Recasiu, de unde primindu aci toti preotii si petrecatorii binecuventare dela Ilustr. Sea, re'tornara cátra casa cu inimile pline de bucuria, laudandu si binecuventandu pre Domnedieu, pentru festivitatea dilei solene si pentru indelung'a viatia si sanetate a Ilustr. Sele D. Episcopu alu nostru Procopiu Ivacicovicu!

D. B.

Principatele române unite.

Respunsulu celu memorabilu alu principelui Alessandro Ioann I. cátra marele Viziru nu au lipsitu a fi discutatulu in diuaristic'a Europei. Principele se mira mai antáiu de ministrulu celu d'antáiu alu Turciloru cum de au indrasnitulu elu a i scrie in tonulu in care iau scrisu si prelánga formalitáti care le observéza in acea scrisóre. Marele veziru lu provóca sa si dea socotéla de cele intemperate in Augustu la Bucuresci; in sa densulu (principelu) sele, ca Turci'a de o parte n'are sa se amestece in afacerile interne ale Romaniei, de alta parte prin evenimentele de atunci nu s'a compromis ordinea locm'a cum nu s'a compromis in Bavaria si Spania prin asemenea escese. Pórt'a are de a multiamí regimulu romanescu, ca au sciutu sa sugrume miscarea indata. Pentruca déca aru fi ramasu, cá pórt'a sa restabilésca ordinea cu invoirea mariloru puteri, s'aru fi pututu nasce conflicte a cároru urmári n'aru fi pututu prevedé. Ori ce disordine care amenintia liniscea, ori ce periclu care amenintia teritoriulu Romaniei este unu periclu, o amenintiare si pentru Turci'a. Principele Romaniei nu va suferi nici odata cá sa fia domnitulu de condem-

nabil'a slabiciune, de a asteptá cá port'a sa vina si sa ia mesuri pentru oblierea atároru conflicte. Ori si candu la intemplári de acestea se va portá dupa cum s'a purtatu si acum, luandu tóta responsabilitatea asuprasi, fia acést'a cátu de grea.

In sine si esprima parerea de reu pentru neintielegerea ce vede ca este infre sine si marele veziru turcescu.

„W. Ztg.“ comentéza acestu actu pentru a cáru concepere s'a cerutu 70 de dile cu urmatórele :

Odata dice ca are de scopu de a infricá pre Turci'a, a-retandu-i ce periculi se potu nascé pentru dens'a, din aseme-neza conflicte; de alta parte inasa, ca príncipele vrea sa arete inimiciloru sei, cum de tare se simte densulu in puseliunea sea pre lángra tóte neindestulirile manifestate de cátra pótra cu regimulu lui.

„Korunk“ fóia magiara dice ca responsulu acest'a e de parte de a respinge pretensiunea portiei, dupacum se erá sciritu mai inainte cu atát'a sgomotu, ci afla ca este unu responsu redigeatu in unu modu fórte stemperatu, ba inca preaumilitu.

Prospectu politicu.

Cestiunile interne ne distragu cu totulu dela cele din afara. Mai vine apoi impregiurarea, ca politic'a din afara se pare de unu tempu incóce, ca e adormita. Unu telegramu de mare insemnatate, intielegemu pre celu despre bolnavirea cea grea a regelui Belgiului, au tresaritu incátu va si pre politicii cei mai de a dóu'a mána si le-au atrasu ateniunea asupr'a evenimentelor ce potu se aduca mórtza regelui Belgiului, carea se póte presupune ca va urmá cátu de curendu.

Belgiulu esista cá tíera de sine, cá regatu autonomu numai de 35 de ani, cu celu dintáiu rege. Puseliunea geografica in apropierea Franciei, putínatatea mileloru pátrate si a populatiunei si mai departe populatiunea cea inumatáftta dupa nationalitáti si impartíta in partide, indreptatiescu precaritatea esistintiei miculu regatu dupa mórtza intieptulu seu rege.

In Franci'a s'a vorbitu si se vorbesce de margini naturali. Ocasionea se oferesce acum si constelatinnea politica póte ca inlesnesce pasulu cátra o dorintia vechia a poporulu francesu.

Cei mai de aprópe cari sa strige veto acestei politice francese aru fi Nemtii. Acesti'a inasa impartíti in state merunte nu suntu in stare. Austri'a are astadi de ispravitu cestiuni mari interne, abstragendu dela engagiamentulu ce-lu are la média-nópte si la média dí a Europei.

Angli'a de alta parte e aliát'a Franciei si ran'a ce au erumpu nu de multu in sinulu ei, intielegemu conjuratiunile descoperite in Iri'a, i demanda deocamdata moderatiune in actiunile politice. Prussi'a nu póte face negliobi'a, cá sa se strice togm'a acum cu Franci'a, candu póte sperá dela dens'a sa o ajute in cestiunea anesarei Schleswig Holsteinulu. Si in fine Russi'a nu are nici unu interesu de a combate o politica pre carea ea singura o urméza cu multa asprime in Poloni'a.

Cu tóte acestea dinariene ne asigura ca Napoleonu III. la nimic'a nu cugeta mai putínu decátu la o astfelu de aquisitiune. Franci'a are lipsa de pace, de a-si chivernisi finantiele ; ea cauta dar cá cestiunile esterne cu care e dejá ocupata sa le termine. Lángra acestea sa mai adauge reducerea armatei, despre carea se vorbesce fórte multu, dar carea póte sa resulte dupa cum dicea mai deunede o foia umoristica unu plus de 140 mii de feciori.

In Itali'a decurgu desbaterile parlamentari. Cuventarea de tronu la deschiderea sesiunei respira pace.

Italienii au devenitu ómeni practicii cugetandu seriosu la consolidarea loru interna.

Parasirea Roméi din partea trupelor francese s'a inceputu de mulu. Statulu papei va trebui de aci incolo sa fia aperatu de trupele sale proprii si de aceea se aduna recruti castigati cu prestigie destulu de bune in bani, atátu pentru ei cátu si pentru familiile loru, deca suntu serace.

Grecii, cá totdeun'a trebuie sa faca Europei cunoscutu prin escesele loru, ca esistu si ei. Ministeriele se schimba mai preste nópte, incátu au ajunsu a fi de proverbii. Unele foi mergu asiá departe incátu mai ca st'au sa numere dílele lui Georgios I. pe tronulu Greciei; iara altele aducu recunóscerea Italiei in spe, decátra Bavari'a in combinatiunea, ca césta din urma sa fia spriginita in pretensiunile ei de dreptu asupr'a tronulu grecescu, deca cumva Georgios aru fi silitu a face ce au facutu Oto I.

Din Americ'a cate sciri atatea si pareri despre starea lucrurilor de acolo. Dupa unele imperati'a Mesciculu infloresce si prinde putere din dí in dí, dupa altele iara acusi va fi stérta de pé fati'a pamentulu si restatorita republic'a.

Redactoru respundiatoriu Nicolau Cristea.

Publicarea

Sumelorú incurse la fondulu Asoc. tranne dela siedinti'a Comitétulu Asoc., din 14 Novembre a. c. pâna la siedinti'a din 5 Decemvre 1865.

1) prin D. Capelanu castrense in Leopole si Col. Asoc. tranne Ioanne Dumbrav'a, s'a tramisu la fondulu Asoc. tranne 17 fl. v. a. si anume: a) tax'a de m. ord. pentru DSea pre an. 1864/5 5 fl., b) dela D. c. r. Capitanu in 37-lea reg. Ioseph Alessandru Russovatz tax'a de m. ord. pre an 1865 si pentru diploma 6 fl. c) dela D. parochu din Leopole I. Ieromonachulu Chrisante Renieri, tax'a de m. ord. pe an. 1865 si pentru diploma cu totulu 6 fl. Sum'a 17 fl. v. a.

2) D. Eliseiu Juniu Armatu arendatoriu in Pitesti tramite la fondulu Asoc. tranne apromisula anuale pe 1864/5 in suma de 5 # in natura.

3) prin D. Prot. si Col. alu Asoc. in Brasiovu Ioane Petricu s'a tramisu la cas'a Asoc. cá taxe de m. ord. pe an. 1864/5 pentru D. Ioann Francu negotiatoriu in Kézdi-Vásárhely 5 f.

Deadreptulu la cass'a Assoc. a intratu dela siedinti'a trecuta a Comitétulu pâna la siedinti'a din 5 Dec. a. c. a) dela D. Protosinghelu Nic. Pope'a pentru 1 esempl. din actele ad. gen. IV 30 xr., b) dela D. Capitanu Const. Stezariu pentru 1 esempl. din actele ad. gen. IV 30 xr. Sum'a 60 xr. v. a.

Dela Secretariatulu Assoc. tranne române.

Sabiú in 5 Dec. 1865.

54—2

EDICTU.

Ioann Vladu din Amnasiu Scaunulu Sabiului in Transilvani'a, carele mai bine de patru ani au parasitu pre soci'a s'a Ann'a Ilie Dobrota totu din Amnasiu si au trecut in Romani'a, se indetoreza prin acést'a, cá in termicu de unu anu, cu atát'a mai vertosu sa se infatisieze inaintea subscriului foru matrimoniale, cu cátu la din potriua processulu matrimoniale asupra-i pornitu, se va otari si fâra de elu in intielesulu prescrielorú SS. Canóne bisericesci. — Sabiú in 4 Novembre 1865.

Forulu matrimoniale gr. res. alu Tractulu protopopescu alu Sabiului I.

Ioann Hanni'a, Protopopu.

Nr. 63—3

EDICTU

Ann'a lui Michailu Bogdanu din Vulcanu care de 2 ani au parasitu cu necredintia pre legiuitulu seu barbatu Vasiliu Carstea din Codle'a in districtulu Brasiovulu, se citéza prin acést'a, in terminu de unu anu dela datulu de fatia a se presentá cu atátu mai sicuru, inaintea subscriului Scaunu Protopopescu, cu cátu cá pomenitulu ei barbatu a pornitu procesu divortialu asupra-i, carele apoi dupa espirarea terminulu de susu se va decide si in absentia densei.

Dela Scaunulu Protopopescu gr. or. alu Branului.

Zernesci in 2 Octomvre 1865.

Ioann Metianu

Protopopu.

Nr. 52—3

CITATIUNE EDICTALA.

Ann'a Magurénu din Dieci, Comitatu Aradulu in Ungari'a, care acum de siepte ani, cu necredintia au parasitu pe legiuitulu seu barbatu Eliseiu Cotioiu docente in comun'a Ciurules'a, comitatu Albei de josu in Transilvani'a; prin acést'a se provóca, ca dela dat'a de josu in terminu de trei luni de díle, sa se infatisieze negresitu inaintea forulu subscrisu, cáci la din contra procesulu divorciale asupra-i pornitu, se va decide si fâra de ea, in intielesulu SS. Canóne ale Bisericei nóstre gr. orientale.

Dela Sc. protopopescu gr. or. alu Zlatnei de josu.

Abrádu in 16 Oct. 1865.

Ioanne Gallu,

Adm. protop. gr. or.

Insciintiare.

Subscriulu, care s'au bucuratu in restempu de 17 ani cá arendatorele Hotelulu la „Curtea Mediasulu“ de a fi onoratu din partea on. publicu cu concurentia sea, are onóre a face onoratululu publicu cunoscutu, ca cu inceputulu lunei lui Iuliu a. c. si-a arangiatu Hotelulu seu, in cas'a sea propria in strad'a macelariloru (Fleischergasse) Nr. 18. sub firm'a „Hotelu Bucurescu“, in care prelángra unu servitiu promptu se afla cele mai bune si estine beuturi si mancári, si care totdeodata e provediutu cu mai multe odái bine mobilate, cu irájduri bune pentru cai si siopári pentru trasuri. — Sabiú in 30 Oct. 1865.

Savu Lobontiu,

proprietariulu „Hotelulu Bucurescu.“

Editur'a si tipariulu tipografiei archidieceesane.